

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Мелітопольського
державного педагогічного
університету імені Богдана
Хмельницького
від 21.02.2020 року № 05/01-05

УХВАЛЕНО
На засідання Вченої ради
Мелітопольського державного
педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького
від 20.02.2020 року протокол № 13
Г.в.о. голови Вченої ради
І.А. Мальцева

ПОЛОЖЕННЯ *н 360*
**про порядок визнання результатів навчання,
отриманих у процесі неформальної освіти
в Мелітопольському державному педагогічному університеті
імені Богдана Хмельницького**

1. Загальні положення

Визнання результатів навчання у неформальній освіті спрямоване на підтримку навчання людини впродовж життя. Відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Стаття 8. особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти. Держава визнає ці види освіти, створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіх видів.

Мета цього положення – нормативне забезпечення процедури визнання (валідації) результатів навчання (знань, умінь, навичок, способів мислення, інших якостей), які особа набула шляхом неформальної освіти і демонструє для визнання у процесі опанування певної освітньої програми або освітніх компонент.

«Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» (далі – університет) розроблене на підставі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII з метою

регламентування, встановлення єдиного порядку валідації результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами усіх рівнів вищої освіти.

Це Положення розроблено відповідно до: Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII; Закону України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII; Постанови Кабінету Міністрів від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» зі змінами відповідно до Постанови від 12 червня 2019 р. № 509; стандартів вищої освіти; нормативно-правових актів у галузі вищої освіти; Європейське керівництво з валідації результатів неформальної та інформальної освіти (Cedefop, 2015).

У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання). Кваліфікація вважається частковою в разі здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та / або подальшу навчальну діяльність.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та / або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та / або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися у системі формальної, неформальної чи інформальної освіти.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

ЄКТС є системою накопичення та перезарахування (трансферу) кредитів, що орієнтована на особу, яка навчається, основана на принципах прозорості процесів навчання, викладання та оцінювання. Мета системи полягає у сприянні плануванню, реалізації та оцінюванню освітніх програм і мобільності студентів за допомогою визнання навчальних досягнень, кваліфікацій і періодів навчання.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Кредити присвоюються учасникам після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується належним оцінюванням. Кількість

кредитів, що присвоюється учаснику, який демонструє досягнення результатів навчання, дорівнює кількості кредитів, що відповідають освітньому компоненту.

Мета визнання результатів навчання – вияв і оцінювання певного обсягу знань, умінь, навичок, компетентностей, отриманих у неформальній освіті.

Предметом визнання є отримані у неформальній освіті результати навчання, які відповідають наступним критеріям:

- є чіткими і однозначними, дозволяють чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- є діагностичними (тобто ініційовані до визнання результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);

- є вимірюваними (тобто є способи та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямыми методами, рівнів досягнення складних результатів);

- сформульовані відповідно до правил (визначена сфера та ієрархічний рівень, якому відповідає результат навчання; визначене дієслово відповідного рівня; вказано предмет вивчення або предмет дії, а саме – іменник, що вживається за дієсловом; вказують на умови / обмеження, за яких необхідно демонструвати результат навчання).

2. Порядок та процедури визнання результатів неформальної освіти

2.1. Визнання результатів навчання у неформальній освіті ініціює здобувач освітньої кваліфікації освітніх програм, які реалізує університет.

2.2. Здобувач вищої освіти звертається із заявою на ім'я першого проректора університету з проханням про визнання результатів навчання у неформальній освіті. До заяви додаються документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують результати навчання, здобуті заявником у неформальній освіті.

2.3. За дорученням першого проректора розпорядженням директора інституту/декана факультету/ проректора із заочної форми навчання/ завідувача аспірантурою та докторантурою створюється комісія, до якої входять: гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач, завідувач відповідної кафедри, науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, результати навчання з яких відповідають тим, що пропонуються до визнання заявником як результати навчання, здобуті у неформальній освіті.

2.4. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті дозволяється для освітніх компонент, які починають викладатися з другого семестру. Процедура визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни. Обмеження зроблено з урахуванням ймовірності здобувача не підтвердити свої результати навчання у неформальній освіті.

2.5. Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується лише на обов'язкові дисципліни ОП, оскільки вибіркові дисципліни здобувач обирає самостійно за власними особистими, професійними інтересами для розширення освітніх можливостей, культурного і фахового зростання.

2.6. Комісія може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу конкретної ОП.

2.7. Фахова комісія, викладач навчальної дисципліни, результати навчання з якої є адекватними заявленим до визнання, і куратор ЕКТС (який представлятиме інтереси здобувача) визначають форму і методи оцінювання результатів навчання відповідно до освітньої програми.

2.8. Процедура визнання результатів навчання у неформальній освіті має забезпечити ідентифікацію результатів навчання для формального визнання, що зумовлює їх підтвердження для врахування оцінки визнання аналогічних результатів навчання у системі оцінювання освітньої компоненти (або її елементів) освітньої програми. Тому здобувача ознайомлюють із програмою

навчальної дисципліни (результати навчання з якої відповідають заявленим до визнання результатам навчання, здобутим заявником у неформальній освіті) та переліком питань, які виносяться на підсумкове оцінювання. Якщо навчальним планом передбачено виконання письмової роботи з даної дисципліни (курсової роботи, есе, реферату тощо), то здобувача ознайомлюють із переліком тем письмової роботи. Також здобувача ознайомлюють із критеріями оцінювання та правилами оскарження результатів.

2.9. Фахова комісія визначає методологію процесу визнання шляхом оцінювання і підтвердження відповідно до специфіки результатів навчання (загальним, професійним компетентностям; конкретним результатам, зафіксованим в знаннях, уміннях, навичках, компетентностях, що відповідають освітній компоненті, або ж її елементу (темі, змістовному модулю тощо). Форма, методи і засоби оцінювання визначаються відповідно до заявленого до визнання результату навчання (тести, письмова робота, колоквіум, творче завдання, практичне завдання, опитування, письмовий екзамен, практичний тест, самооцінка, демонстрація досвіду у певному виді діяльності тощо). Критерії, які застосовуються для оцінювання, мають бути сформульовані максимально зрозуміло, прозоро, однозначно та відповідати тим критеріям, за якими оцінюються аналогічні до заявлених програмні результати навчання, зазначені в освітній компоненті освітньої програми, за якою заявник навчається.

2.10. Фахова комісія дає 10 робочих днів для підготовки здобувача до підсумкового заходу (з кожної дисципліни) та 20 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності).

2.11. Здобувачу надається інформаційна та консультаційна послуга з проблемних питань щодо процедури контрольного заходу визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (форми проведення, дидактичного інструментарію тощо).

2.12. Оцінювання відбувається за визначеним графіком, з необхідним організаційно-педагогічними супроводом.

2.13. Фахова комісія виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС. Отримана оцінка враховується залежно від бальної ваги результату, або результатів навчання, заявлених в освітній компоненті освітньої програми.

2.14. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, або ж кількісного показника програмного результату навчання, то йому не зараховуються заявлені ним для визнання результату навчання, отримані у неформальній освіті.

2.15. За підсумками оцінювання фахова комісія формує протокол, у якому міститься висновок для директора інституту/декана факультету/ проректора із заочної форми навчання/ завідувача аспірантурою та докторантурою про визнання або невизнання результатів навчання з відповідної дисципліни.

2.16. Перезараховані результати навчання з дисципліни фіксується в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

2.17. При перезарахуванні результатів навчання з навчальної дисципліни відповідно до рішення фахової комісії до залікової книжки та навчальної картки здобувача вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин / кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування результатів неформальної освіти (номер протоколу).

2.18. У разі негативного висновку комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернутися із заявою про апеляцією до ректора. Ректор створює наказом апеляційну комісію у складі першого проректора, директора інституту/декана факультету/ проректора із заочної форми навчання/ завідувача аспірантурою та докторантурою та науково-педагогічних працівників випускової кафедри, які не входили до комісії, яка проводила процедуру визнання. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

Усі сторони процедури оцінювання і визнання результатів неформальної освіти повинні мати сформульовані власні обґрунтовані судження.

Інформація щодо процесу оцінювання, цілей валідації, тривалості і вартості процедури, можливостей отримання консультації має бути відкритою.

На усіх рівнях системи оцінювання і підтвердження результатів неформальної освіти необхідно дотримуватись і створювати максимально сприятливі та відповідні до специфіки цих результатів умови.

3. Права заявника

Процес оцінювання і підтвердження результатів неформального навчання орієнтований на освітні потреби здобувачів усіх рівнів МДПУ імені Богдана Хмельницького та забезпечує їм наступні права:

- право на ініціативу щодо початку процесу визнання результатів неформальної освіти;
- право на прозорість, справедливість, об'єктивність;
- право на рівний доступ до процесу оцінювання і визнання у людей з особливими потребами;
- право власності на результати оцінювання та захист особистих даних;
- право на апеляцію.

4. Прикінцеві положення

4.1. Це Положення набуває чинності після його ухвалення Вченою радою університету і затверджується наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради університету й затверджуються наказом ректора.

Виконавець

Н.А. Сегеда

ПОГОДЖЕНО

Провідний юрисконсульт

О.А. Коноплянко